

ЗАКОН ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

В сила от 01.01.2002 г.

Обн. ДВ. бр.112 от 29 Декември 2001г., изм. ДВ. бр.54 от 31 Май 2002г., изм. ДВ. бр.120 от 29 Декември 2002г., изм. ДВ. бр.26 от 21 Март 2003г., изм. ДВ. бр.86 от 30 Септември 2003г., изм. ДВ. бр.114 от 30 Декември 2003г., изм. ДВ. бр.52 от 18 Юни 2004г., изм. ДВ. бр.81 от 17 Септември 2004г., изм. ДВ. бр.27 от 29 Март 2005г., изм. ДВ. бр.38 от 3 Май 2005г., изм. ДВ. бр.18 от 28 Февруари 2006г., изм. ДВ. бр.30 от 11 Април 2006г., изм. ДВ. бр.33 от 21 Април 2006г., изм. ДВ. бр.48 от 13 Юни 2006г., изм. ДВ. бр.46 от 12 Юни 2007г., изм. ДВ. бр.26 от 7 Март 2008г., изм. ДВ. бр.89 от 14 Октомври 2008г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Този закон урежда обществените отношения при:

1. насърчаването и запазването на заетостта;
2. професионалното ориентиране и обучението на възрастни;
3. посредничеството по информиране и наемане на работа в Република България и в други държави на български граждани, граждани на друга държава - членка на Европейския съюз, на държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария;
4. посредничеството по информиране и наемане на работа на чужденци в Република България.

Чл. 2. При осъществяване на правата и задълженията по този закон не се допускат пряка или непряка дискриминация, привилегии или ограничения, основани на народност, произход, пол, сексуална ориентация, раса, цвят на кожата, възраст, политически и религиозни убеждения, членуване в синдикални и други обществени организации и движения, семейно, обществено и материално положение и наличие на психически и физически увреждания.

Чл. 3. (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Държавата осъществява политиката по заетостта в сътрудничество и след консултации с представителните на национално равнище организации на работодателите и на работниците и служителите и с представители и на други юридически лица с нестопанска цел.

Глава втора. ОРГАНИ ПО ЗАЕТОСТТА

Раздел I. Централни органи по заетостта

Чл. 4. (1) Министерският съвет определя държавната политика по заетостта.

(2) По предложение на министъра на труда и социалната политика Министерският съвет приема ежегодно Национален план за действие по заетостта.

(3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) След съгласуване с Националния съвет за насърчаване на заетостта министърът на труда и социалната политика след изтичане на шестте месеца от финансовата година може да

переразпределя неусвоени средства от едни региони и/или програми и мерки към други региони и/или програми и мерки, които могат да усвоят допълнително средства.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Органите на изпълнителната власт провеждат политиката за насърчаване и запазване на заетостта, както и по обучението на възрастни.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Министърът на труда и социалната политика разработва, координира и провежда държавната политика за насърчаване и запазване на заетостта и обучението на възрастни и осигурява защита на националния пазар на труда.

(2) Министерството на труда и социалната политика съвместно с другите министерства и социалните партньори разработва ежегодно Национален план за действие по заетостта.

Чл. 7. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За изпълнение на държавната политика по насърчаване на заетостта, защита на пазара на труда, професионално ориентиране, обучение на възрастни, както и за извършване на посреднически услуги по заетостта, се създава Агенция по заетостта към министъра на труда и социалната политика.

(2) Агенцията по заетостта е изпълнителна агенция - второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика, и е юридическо лице със седалище в София.

(3) Агенцията по заетостта се представлява и ръководи от изпълнителен директор.

(4) В своята дейност изпълнителният директор на Агенцията по заетостта се подпомага от съвет, който се състои от представители на представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище.

(5) Дейността, структурата и числеността на персонала на Агенцията по заетостта, броят и териториалният обхват на нейните поделения се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на труда и социалната политика.

Чл. 7а. (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Националната агенция за приходите предоставя на Агенцията по заетостта необходимата данъчна и осигурителна информация за целите на изпълнението на държавната политика по заетостта след писмено искане от изпълнителния директор на Агенцията по заетостта.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Създава се Национален съвет за насърчаване на заетостта към министъра на труда и социалната политика като постояннодействащ орган за сътрудничество и консултации при разработване на политиката по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Националният съвет за насърчаване на заетостта се състои от равен брой представители на:

1. държавните институции, определени от Министерския съвет;
2. представителните организации на работодателите на национално равнище;
3. представителните организации на работниците и служителите на национално равнище.

(3) По решение на Националния съвет за насърчаване на заетостта за участие в заседанията му могат да се канят представители и на други юридически лица с нестопанска цел.

(4) Председател на Националния съвет за насърчаване на заетостта е министърът на труда и социалната политика или упълномощено от него длъжностно лице.

(5) Националният съвет за насърчаване на заетостта приема правилник за устройството и дейността си.

(6) Националният съвет за насърчаване на заетостта:

1. обсъжда и дава становища по разработването и провеждането на политиката по заетостта и на Националния план за действие по заетостта;

2. периодично се информира за данните за състоянието на пазара на труда и за ефективността от прилаганите мерки и програми за насърчаване на заетостта;

3. предлага на Министерството на труда и социалната политика разработването на проекти на нормативни актове, мерки и програми за насърчаване на заетостта;

4. обсъжда и дава становища по проекти на нормативни актове, свързани с пазара на труда;

5. обсъжда проекти и дава становища по споразумения на Министерството на труда и социалната политика с други министерства, държавни институции и неправителствени организации за общи действия по въпросите на заетостта.

(7) Организационно-техническото обслужване на дейността на Националния съвет за насърчаване на заетостта се осигурява от Министерството на труда и социалната политика.

(8) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Представителите на институциите и на организациите по ал. 2 не получават възнаграждение за участието си в заседанията на Националния съвет за насърчаване на заетостта.

Раздел II. Регионални органи по заетостта

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Държавната политика по заетостта и обучението на възрастни по региони се осъществява от областните администрации, органите на местно самоуправление съвместно с териториалните подразделения на Агенцията по заетостта, териториалните подразделения на министерства, организации и социалните партньори.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) По решение на регионалните съвети за развитие и с решение на областните съвети за развитие се създават постоянни или временни комисии по заетостта.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Председател на Комисията по заетостта към областния съвет за развитие е областният управител или упълномощен от него представител на областната администрация.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Правилникът за устройството и дейността на Комисията по заетостта се приема от областните съвети за развитие.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) В Комисията по заетост при областния съвет за развитие се включват представители на:

1. областната администрация и на общините на територията на областта;
2. териториалните подразделения на Агенцията по заетостта;
3. министерствата и други държавни институции;
4. областните структури на представителните организации на работодателите и представителните организации на работниците и служителите;
5. отраслови и браншови организации;
6. юридически лица с нестопанска цел в региона, чиято дейност е свързана с проблемите на заетостта и обучението за придобиване на професионална квалификация;
7. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) регионалните дирекции за социално подпомагане;
8. (предишна т. 7 - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) други териториални структури.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) При осъществяване на дейността си комисията по заетостта към областния съвет за развитие се съобразява с приоритетите на областната стратегия за развитие и на регионалните, областните и общинските планове за развитие, както и с приоритетите на националните стратегически документи и Националния план за действие по заетостта.

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Организационно-техническото обслужване на Комисията по заетостта към областния съвет се извършва при условията и по реда на Правилника за организацията и дейността на регионалните съвети за развитие и на областните съвети за развитие.

(2) Членовете на комисиите по чл. 9 не получават възнаграждение за участието си в заседанията.

Чл. 12. (1) Към поделенията на Агенцията по заетостта се създава Съвет за сътрудничество, който осъществява пряко наблюдение и контрол върху провежданата политика по заетостта.

(2) Съветът за сътрудничество се състои от 9 членове - по един представител на поделението на Агенцията по заетостта, на териториалната структура на Министерството на образованието и науката и на общината и по трима представители на организациите на работниците и служителите и на работодателите, признати за представителни.

(3) По решение на Съвета за сътрудничество за участие в заседанията му могат да се канят и представители на други юридически лица с нестопанска цел.

(4) Съветът за сътрудничество избира председател от своя състав на принципа на ротация за срок една година.

(5) Съветът за сътрудничество приема правилник за устройството и дейността си.

Чл. 13. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Областният управител осигурява координация между националните и местните интереси по въпросите на заетостта при разработването и изпълнението на областни стратегии за развитие и намаляване на безработицата и осъществява взаимодействие с органите на местното самоуправление и местната администрация.

Глава трета.

ФИНАНСИРАНЕ НА АКТИВНАТА ПОЛИТИКА ПО ЗАЕТОСТТА

Чл. 14. (1) Ежегодно със Закона за държавния бюджет на Република България се осигуряват средства за финансиране на мерки и програми по активната политика по заетостта, приети от Министерския съвет.

(2) Финансиране на активната политика по заетостта се осъществява на основание на одобрени заявки от Министерството на труда и социалната политика при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

Чл. 15. Агенцията по заетостта е администратор на следните приходи:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) такси по чл. 28, ал. 6;
2. такси за разрешения за извършване на дейност на свободна практика;
3. постъпления от рекламно-информационна и издателска дейност;
4. (нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) такси за извършени посреднически услуги по договор с чуждестранни работодатели и лицензирани посреднически агенции за наемане на български граждани в други държави;

5. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) такси за разрешения за работа по чл. 72, ал. 3 - 6.

Чл. 16. Средствата за активна политика се изразходват за:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) програми и мерки за обучение на възрастни и за професионално ориентиране;

2. програми и мерки за запазване и за насърчаване на заетостта;

3. програми и мерки за насърчаване на безработните към самостоятелна заетост;

4. защита на вътрешния пазар на труда и за изпълнение на международни договори за обмен на работна сила, по които страна е Република България;

5. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) разработването на национални, браншови и регионални програми за заетост и обучение на възрастни;

6. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) реализация на проекти за социална интеграция на групи в неравностойно положение на пазара на труда;

7. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) рекламно-информационната и издателската дейност, свързани със заетостта, безработицата и обучението на възрастни;

8. изследванията на пазара на труда, както и за набирането, обработката и разпространението на информация за пазара на труда и оценка на ефекта от прилагането на мерките и програмите на активната политика;

9. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) финансиране дейността на центрове за професионално обучение, създадени с акт на Министерския съвет;

10. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 89 от 2008 г.) разходи за транспорт, квартира, стипендии и групов риск застраховка за времето на обучението на безработни лица;

11. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) финансиране на дейностите, свързани с организиране на избора и оценката на лицензирани центрове за професионално ориентиране, както и на институциите за провеждане на обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано и финансирано от Агенция по заетостта, в т.ч. възнаграждения, пътни и квартирни разходи на оценителите, обяви;

12. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) финансиране на обучение на обучаващи, разработване и отпечатване на помагала и други материали за обучение;

13. (предишна т. 11 - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) други разходи за увеличаване на заетостта, ако това е предвидено в акт на Министерския съвет.

Глава четвърта. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ЛИЦАТА, КОИТО ТЪРСЯТ РАБОТА, И НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ

Раздел I. Общи положения

Чл. 17. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Лицата, които търсят работа, могат да ползват по този закон:

1. информация за обявени свободни работни места;

2. информация за програми и мерки за запазване и насърчаване на заетостта;

3. посредничество по информиране и наемане на работа;

4. психологическо подпомагане;
5. професионално ориентиране;
6. включване в обучение на възрастни;
7. включване в програми и мерки за заетост и обучение;
8. стипендия за обучение, средства за транспорт и квартира за времето на обучението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателите могат да ползват по този закон:

1. информация за лицата, които търсят работа;
2. информация за програми и мерки за запазване и за насърчаване на заетостта;
3. посредничество за наемане на работна сила;
4. включване в програми и мерки за заетост и обучение;
5. преференции при запазване и/или увеличаване на заетостта;
6. преференции за стажуване и/или чиракуване;
7. преференции за насърчаване на териториалната мобилност на заети лица.

(3) Условието и редът за предоставяне на услугите по ал. 1 и 2 се определят с правилника за прилагане на този закон.

Раздел II.

Регистрация, права и задължения на лицата, които търсят работа (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 18. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Всеки български гражданин, както и всеки гражданин на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария, който търси работа, може да се регистрира в териториалното поделение на Агенцията по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Търсещите работа лица се регистрират в една от следните групи:

1. безработни;
2. заети;
3. учащи се, които желаят да работят през свободното си от учене време;
4. лица, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст;
5. лица, придобили право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, които не работят.

(3) Правата по тази глава могат да упражняват и:

1. чужденците с разрешение за постоянно пребиваване в Република България;
2. лицата, на които е предоставено право на убежище;
3. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) лицата, на които е предоставен статут на бежанец или хуманитарен статут;

4. лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна;

5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) лицата - граждани на трети държави, които са членове на семейство на български граждани или на граждани на държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

(4) Регистрацията се извършва по постоянен или настоящ адрес. Условието и редът за регистрация се уреждат с правилника за прилагане на този закон.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) При регистрацията лицето декларира статуса си по ал. 2. В 7-дневен срок от промяната в декларираните обстоятелства лицето уведомява поделението на Агенцията по заетостта.

(6) Регистрацията на лицата по ал. 2 и 3 се удостоверява по ред, установен в правилника за прилагане на закона.

Чл. 19. (1) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За всяко регистрирано безработно лице се подготвя план за действие и график за посещения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Лицата, които търсят работа, могат да ползват правата по чл. 17, ал. 1, както следва:

1. безработните - по т. 1 - 8;
2. заетите и учащите се, които желаят да работят през свободното си от учене време - по т. 1, 3, 4 и 5;
3. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2008 г.) лицата, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст - по т. 1 - 4 и 7;
4. лицата, придобили право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, които не работят - по т. 1 - 7.

Чл. 20. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) (1) Лицата, които са регистрирани като безработни, са длъжни да изпълняват препоръките на трудовия посредник, както и предвидените действия, срокове и график за посещения.

(2) При писмена покана от поделението на Агенцията по заетостта безработните лица са задължени да се явят на посочените дата и час.

(3) Регистрацията се прекратява, когато търсещите работа лица:

1. сменят адреса, по който са регистрирани в дирекция "Бюро по труда", без да я уведомят за това;
2. подадат молба по свое желание;
3. починат;

4. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) започнат работа и са осигурени или подлежат на осигуряване по реда на чл. 4 от Кодекса за социално осигуряване или въз основа на заетост са подчинени на законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство;

5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) се включат в програми и мерки за заетост по този закон, както и в програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове.

(4) Регистрацията на безработните лица се прекратява и в случаите, когато:

1. не изпълнят препоръките на трудовия посредник или действията, сроковете и графика за посещения, включени в плана за действие;

2. не се явят на посочените дата и час в писмената покана от поделението на Агенцията по заетостта или в срок три работни дни след тази дата;

3. не спазват определения им график за посещения в поделението на Агенцията по заетостта;

4. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) откажат да приемат предложената им подходяща работа и/или включване в програми и мерки за заетост и обучение за възрастни по този закон, както и в програми и проекти, финансирани със средства от европейски и други международни фондове;

5. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) прекратят участието си в курс за обучение на възрастни;

6. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) придобият право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране;

7. не изпълнят изискванията на чл. 18, ал. 5, изречение второ;

8. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Лицата имат право на следваща регистрация не по-рано от изтичането на 12 месеца след прекратяване на предходната регистрация на основание ал. 3, т. 1 и ал. 4, т. 1 - 5 и 7.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) При представяне на доказателства за наличието на уважителни причини прекратената на основание ал. 3, т. 1 и ал. 4, т. 1 - 5 и 7 регистрация се възстановява.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

(8) (Доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

(9) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Лицата, чието участие в програми и мерки за заетост е прекратено с дисциплинарно уволнение, имат право на регистрация не по-рано от изтичането на 12 месеца след уволнението.

Чл. 21. (1) Регистрацията се прекратява и възстановява с решение на ръководителя на поделението на Агенцията по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Решенията по ал. 1 се издават, изпълняват и обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(3) Агенцията по заетостта предоставя информация на Националния осигурителен институт за издадените решения по ал. 1.

Раздел III. Права и задължения на работодателите

Чл. 22. (1) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

(2) Работодателите могат да обявяват в поделенията на Агенцията по заетостта:

1. свободните работни места;

2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) потребностите от обучение на наетите лица и собствените възможности за неговото организиране.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Работодателите са длъжни в срок от 7 работни дни да информират поделенията на Агенцията по заетостта за:

1. заетите и закритите работни места, които са били обявени като свободни;

2. (нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) приетите на работа лица, насочени от Агенцията по заетостта;

3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) безработните лица, отказали да приемат предлаганата подходяща работа;

4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) отказа си да наемат търсещи работа лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателите подават заявки за обучение на наетия персонал, както и за потребностите от работна сила по видове специалности при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

(5) Работодателите могат сами да правят подбор на препоръчаните им от поделението на Агенцията по заетостта търсещи работа лица или да изискат от Агенцията по заетостта да направи подбора по предварително подадена заявка.

(6) Чуждестранни работодатели могат да ползват посреднически услуги от Агенцията по заетостта по ред, определен от Министерския съвет.

Чл. 23. При обявяване на работните места работодателите нямат право да определят условия по признак пол, възраст, народност, етническа принадлежност и здравословно състояние. Изключения се допускат само по отношение на пол, възраст и намалена работоспособност, когато вследствие на естеството на работата полът, съответно възрастта или здравословното състояние, представлява съществен елемент от нея.

Глава пета.

ПРОЦЕДУРА ПО ИНФОРМИРАНЕ ПРИ МАСОВИ УВОЛНЕНИЯ

Чл. 24. (1) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., в сила от 01.08.2004 г., изм. - ДВ, бр. 48 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.) Работодателят уведомява писмено съответното поделение на Агенцията по заетостта относно предвижданите масови уволнения не по-късно от 30 дни преди датата на уволненията.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Поделението на Агенцията по заетостта изпраща копие на уведомлението по ал. 1 на:

1. общинската администрация;
2. териториалното поделение на Националния осигурителен институт;
3. териториалното поделение на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда".

(3) (Изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., в сила от 01.08.2004 г., изм. - ДВ, бр. 48 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.) Уведомлението по ал. 1 трябва да съдържа цялата необходима информация относно предвижданите масови уволнения, в т. ч.: причините за тях; броя на работниците и служителите, които ще бъдат уволнени, и основните икономически дейности, групи професии и длъжности, към които се отнасят; броя на заетите работници и служители от основните икономически дейности, групи професии и длъжности в предприятието; конкретните показатели за прилагане на критериите за подбор на работниците и служителите по чл. 329 от Кодекса на труда, които ще бъдат уволнени; периода, през който ще се извършат уволненията, както и информация относно проведените предварителни консултации с представителите на синдикалните организации и с представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от Кодекса на труда.

(4) (Нова - ДВ, бр. 48 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.) Работодателят е длъжен да предостави на представителите на синдикалните организации и на представителите на работниците и служителите по чл. 7, ал. 2 от Кодекса на труда копие от уведомлението по ал. 1 в срок три работни дни.

Чл. 25. (1) След получаване на уведомлението по чл. 24 се сформират екипи, състоящи се от представител на работодателя, представители на организациите на работниците и служителите в предприятието, представител на поделението на Агенцията по заетостта и представител на общинската администрация.

(2) Екипите по ал. 1 изготвят проекти за необходимите мерки, насочени към:

1. посредничество за заетост;

2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) обучение на възрастни;
3. започване на самостоятелна стопанска дейност;
4. алтернативни програми за заетост.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Проектите по ал. 2 се представят за одобряване от комисията по заетостта, като въз основа на тях се кандидатства за финансиране при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

Глава шеста. НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Раздел I. Посреднически услуги

Чл. 26. Посредническите услуги по заетостта включват:

1. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) информирание и/или консултиране на търсещите работа лица и на работодателите;
2. психологическо подпомагане на търсещите работа лица;
3. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) насочване към подходящи програми и мерки за заетост и обучение;
4. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) насочване към обучение на възрастни;
5. насочване и подпомагане за започване на работа, включително в друго населено място в страната или в други държави.
6. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 27. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Право на посреднически услуги по заетостта имат работодателите и лицата, които търсят работа.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Посредническите услуги по заетостта се организират и предоставят от:

1. Агенцията по заетостта;
2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) лица, които имат право да извършват посреднически услуги по заетостта съгласно българското законодателство, законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство или на Конфедерация Швейцария.

(3) Агенцията по заетостта предоставя посреднически услуги:

1. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) безплатно - по наемането на лицата по чл. 18, ал. 1 и 3;
2. безплатно - по наемането на българските граждани в чужбина, както и на чужденци в страната в изпълнение на международен договор, по който Република България е страна;
3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по договор с чуждестранни работодатели и лицензирани посреднически агенции, които заплащат такса за извършени посреднически услуги, и със сродни чуждестранни институции за наемане на български граждани в други държави.

Чл. 28. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) Лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 осъществяват посредническа дейност по наемане на работа в Република България, в други държави и на моряци въз основа на регистрацията в Агенцията по заетостта.

(2) Посредническата дейност по наемане на работа, извършвана от лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2, включва предоставяне на посредническите услуги по чл. 26, т. 1, 2, 4 и 5 в съвкупност или поотделно.

(3) За извършване на дейността по ал. 2 лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 сключват посреднически договор със:

1. лицата, търсещи работа;
2. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) работодателите, включително корабоприетелите, търсещи работници и служители.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Всеки посреднически договор, сключен с чуждестранен работодател, включително корабоприетател, се регистрира в Агенцията по заетостта при условия и по ред, определени с наредбата по ал. 8. Лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 извършват услугата по чл. 26, т. 5 след регистрацията в Агенцията по заетостта на посреднически договор, сключен с чуждестранен работодател, включително корабоприетател.

(5) Министърът на труда и социалната политика или упълномощено от него длъжностно лице издава удостоверение за регистрацията за извършване на посредническа дейност по наемане на работа.

(6) Лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 заплащат такса, определена с тарифа на Министерския съвет, за:

1. регистрацията за осъществяване на посредническа дейност по наемане на работа в Република България;
2. регистрацията за осъществяване на посредническа дейност по наемане на работа в други държави и на моряци;
3. (изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) регистрацията на посреднически договор с чуждестранен работодател, включително корабоприетател.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Посредническата дейност по наемане на работа, извършвана от лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2, се извършва:

1. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) срещу заплащане от страна на работодателите;
2. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) безплатно - без събиране пряко или косвено, изцяло или частично на такси или други плащания от страна на търсещите работа или наетите на работа лица.

(8) Министерският съвет определя с наредба:

1. условията и реда за извършване на посредническа дейност по наемане на работа;
2. условията и реда за регистрацията на лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 за осъществяване на посредническа дейност и за отказването и прекратяването ѝ;
3. (отм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.)
4. задължителните изисквания за съдържанието на посредническите договори.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) Физически и/или юридически лица, извършващи посредническа дейност без регистрацията, могат да се регистрират след 3 години от влизането в сила на наказателното постановление за налагане на административно наказание по чл. 81, ал. 1.

(2) Физически и/или юридически лица, чиято регистрацията за извършване на посредническа дейност е прекратена, могат да се регистрират отново след 3 години от датата на влизане в сила на акта за прекратяването ѝ.

Раздел II.

Планиране на програми и мерки за насърчаване на заетостта

Чл. 30. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Програми и мерки за насърчаване на заетостта се реализират по реда на този закон след одобряването им от Националния съвет за насърчаване на заетостта и от комисиите по заетостта и след финансовото им осигуряване с бюджета за съответната година, както и по реда на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За реализация на активната политика по заетостта Министерството на труда и социалната политика ежегодно представя разчети за финансовото им осигуряване със Закона за държавния бюджет на Република България на Министерството на финансите.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Агенцията по заетостта ежегодно в съответствие с процедурите за разработване на проекта на бюджет за съответната година представя на Министерството на труда и социалната политика предложение с програмите и мерките за заетост и обучение на възрастни, които да се реализират през плановата година.

(4) Министърът на труда и социалната политика ежегодно утвърждава плана на Агенцията по заетостта и го осигурява финансово.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) Условието, редът и критериите за ползването на преференции за реализация на насърчителни мерки се определят с правилника за прилагане на закона.

(6) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) Условието и редът за ползване на преференциите по програми за заетост и обучение се определят в съответната програма и/или правила и се утвърждават със заповед на министъра на труда и социалната политика.

(7) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

(8) Членовете на комисиите по заетостта и на съветите за сътрудничество към поделенията на Агенцията по заетостта контролират и наблюдават процесите при реализацията на програмите и мерките.

Чл. 30а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) За изпълнение на програмите и мерките за насърчаване на заетостта се предоставят средства, предназначени за:

1. трудови възнаграждения;
2. допълнителни възнаграждения по минимални размери, установени в Кодекса на труда и в нормативните актове по прилагането му;
3. възнаграждения за основен платен годишен отпуск по чл. 155 от Кодекса на труда;
4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) дължими вноски за сметка на работодателя за фонд "Пенсии", фонд "Трудова злополука и професионална болест", фонд "Общо заболяване и майчинство", върху изплатеното брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по т. 3 и 6 съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване, но върху не по-малко от минималния размер на съответния осигурителен доход по чл. 6, ал. 2, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване, както и за фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване и Националната здравноосигурителна каса;
5. (изм. и доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) дължими вноски за сметка на работодателя за фонд "Безработица" върху изплатеното брутно трудово възнаграждение, включително възнаграждението по т. 3 и 6 съгласно чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване, но върху не по-малко от минималния размер на съответния осигурителен доход по чл. 6, ал. 2, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване;
6. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) възнаграждения по чл. 40, ал. 4 от Кодекса за социално осигуряване;
7. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) обучение на възрастни;
8. насърчаване на териториалната мобилност на безработните лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта;

9. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) стипендия, транспортни и квартирни разходи на безработните лица, участващи в обучение за ограмотяване, придобиване на професионална квалификация или на ключови компетентности - за времето на обучението; транспортни и квартирни разходи - на участващите в мотивационно обучение;

10. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) лихви по кредити, отпуснати по гаранционни схеми на Министерството на труда и социалната политика за кредитиране на лица с увреждания, при започване и развиване на стопанска дейност и създаване на нови работни места;

11. (доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) разходи за ползвани външни консултантски услуги и съпътстващи услуги от лицата по чл. 47, ал. 1 и чл. 49 и 49а с номенклатура и лимити на средствата, определени съгласно правилника за прилагане на закона;

12. кредит за квалификация по предмета на стопанска дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект по чл. 47, ал. 1;

13. допълнителни средства за наемане на друг безработен член от семейството без право на парично обезщетение по чл. 47, ал. 4;

14. разходи, направени за обработване на площите, за семена и посадъчен материал, за торове и препарати за растителна защита по одобрен бизнес проект за земеделска дейност;

15. (нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) разходи, направени за закупуване на селскостопански животни, включително пчелни семейства, буби, риби и зарибителен материал, както и необходимата за отглеждането им техника, пчеларски инвентар и лекарствени препарати, по одобрен проект за земеделска дейност;

16. (нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) разходи за започване на самостоятелна стопанска дейност по чл. 49;

17. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) насърчаване на безработни лица по чл. 42а, получаващи месечни социални помощи, да започнат работа без посредничеството на Агенцията по заетостта;

18. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) насърчаване на териториалната мобилност на заети лица;

19. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) допълнително трудово възнаграждение за наставник по чл. 55г, ал. 1;

20. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) професионално ориентиране;

21. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) допълнителни месечни суми по чл. 49, ал. 4 и чл. 49а, ал. 4;

22. (нова - ДВ, бр. 89 от 2008 г.) групов рисква застраховка на включени в обучение безработни лица за срока на обучението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Според предназначението си средствата по ал. 1 се разпределят, както следва:

1. (изм. - ДВ, бр. 89 от 2008 г.) по т. 1 - б - на работодателя, наел безработно лице, лице, придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, или лице, придобило право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, насочено от поделение на Агенцията по заетостта;

2. (доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) по т. 7 - на обучаващата институция и на работодателя, провеждащи обучението, както и на лицата по чл. 48а, 49 и 49а;

3. по т. 8 и 9 - на безработни лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта;

4. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) по т. 10 - на лица с увреждания, получили кредити по гаранционни схеми на Министерството на труда и социалната политика;

5. (доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по т. 11 - на безработни лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта, които са получили парична сума по чл. 47, ал. 1, чл. 49, ал. 1 и чл. 49а, ал. 1;

6. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по т. 12 - на безработни лица, регистрирани в поделенията на Агенцията по заетостта с право на парично обезщетение, които са получили еднократна парична сума по реда на чл. 47, ал. 1;

7. (предишна т. 6, изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по т. 13 - на лицата, които са получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1 и съгласно чл. 47, ал. 4 осигуряват заетост по одобрения проект на друг безработен член от семейството без право на парично обезщетение;

8. (изм. и доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., предишна т. 7 - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по т. 14, 15 и 16 - на безработни лица след одобряване на бизнес проект от поделенията на Агенцията по заетостта;

9. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) по т. 17 - на лица по чл. 42а, ал. 1;

10. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) по т. 18 - на работодатели, които осигуряват ежедневен организиран транспорт за пътувания до работното място и обратно на наети работници и служители, живеещи извън границите на населеното място по месторабота;

11. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) по т. 19 - на работодател, ползващ насърчителната мярка по чл. 55г, ал. 1;

12. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) по т. 20 - на лицензираната институция, осъществяваща професионално ориентиране;

13. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) по т. 21 - на лицата по чл. 49, ал. 1 и чл. 49а, ал. 1;

14. (нова - ДВ, бр. 89 от 2008 г.) по т. 22 - на застрахователни институции, лицензирани от Комисията за финансов надзор при условията и по реда на Кодекса за застраховането и актовете по прилагането му.

(3) Ежегодно с Националния план за действие по заетостта се определят средствата по ал. 1 и размерът им по отделните програми и мерки за насърчаване на заетостта.

Чл. 306. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) Средствата по чл. 30а се предоставят въз основа на сключен договор между териториалното поделение на Агенцията по заетостта и:

1. безработното лице;

2. работодателя;

3. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) обучаващата институция;

4. (нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) лице по чл. 42а, ал. 1 или по чл. 48а;

5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Министерството на правосъдието чрез Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и/или нейните териториални звена;

6. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) лицензираната институция, осъществяваща професионално ориентиране.

(2) В договора по ал. 1 задължително се посочват:

1. видът на програмата или мярката за насърчаване на заетостта;

2. срокът на действие на договора;

3. предназначението и размерът на предоставените средства;

4. отговорността на страните при неизпълнение на договора.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Предоставените по реда на ал. 1 средства се използват по предназначение от работодателя, безработното лице, лицето по чл. 48а, Министерството на правосъдието чрез Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и/или нейните териториални звена, лицензираната институция, осъществяваща професионално ориентиране, и обучаващата институция.

Чл. 30в. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Органите на изпълнителната власт и другите бюджетни организации могат да сключват извън утвърдената им численост на персонала трудови договори с лица, насочвани по програми за заетост от подразделенията на Агенцията по заетостта, но само в рамките на Национален план за действие по заетостта.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г.)

(3) (Отм. - ДВ, бр. 114 от 2003 г.)

Чл. 31. (1) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Министерският съвет, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта, отделни министерства и други държавни институции или областни администрации и социалните партньори могат да разработват и предлагат за финансиране и реализиране програми за увеличаване на заетостта, свързани с приоритетите на Националния план за икономическо развитие, Националния план за регионално развитие и Националния план за действие по заетостта, както и програми за заетост, грамотяване и професионално обучение на групи в неравностойно положение на пазара на труда.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Отговорни институции за разработването и реализирането на програмите за заетост и обучение са:

1. за националните програми - Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта;
2. за браншовите програми - съответните отраслови министерства (структури) съвместно с отраслови синдикални организации, браншови камари, Министерството на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта;
3. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) за регионалните програми - комисиите по заетостта към областните съвети за развитие.

(3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Комисиите по заетостта към областните съвети за развитие предлагат на Министерството на труда и социалната политика регионални програми за обучение на възрастни и/или заетост.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Програмите по ал. 1, финансирани от Министерството на труда и социалната политика, се утвърждават от министъра на труда и социалната политика при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

Чл. 32. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) Комисиите по заетостта към областните съвети за развитие организират реализирането на краткосрочни или средносрочни програми за развитие на заетостта.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

Чл. 33. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Регионалните програми за заетост и обучение конкретизират целите, приоритетите и инструментите за провеждане на държавната политика по заетостта. Те съдържат мерки и проекти, съобразени с приоритетите на областната стратегия за развитие и на регионалните, областните и общинските планове за развитие, както и с приоритетите на националните стратегически документи и Националния план за действие по заетостта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Регионалните програми за заетост и обучение на възрастни се предлагат от областните и общинските администрации, социални партньори и други юридически лица и се одобряват от комисията по заетостта. Те включват нови инициативи и дейности за увеличаване на заетостта съобразно приоритетите по ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Регионалните програми за заетост и обучение се разработват ежегодно и се предлагат за финансиране при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на този закон.

Раздел III.

Заетост на младежи (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

Чл. 34. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 36. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 27 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице до 29-годишна възраст, насочено от поделението на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице до 29-годишна възраст с трайни увреждания включително военноинвалиди, както и младежи от социални заведения, завършили образованието си и насочени от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 37. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 40. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) Агенцията по заетостта съвместно с дружествата за заетост на безработни лица разработва и реализира проекти и програми за заетост от обществен интерес с национален и регионален характер. Дружествата за заетост на безработни лица кандидатстват пред Министерството на труда и социалната политика за финансиране на проектите и програмите.

(2) Дружествата по ал. 1 се регистрират по действащото законодателство с основен предмет на дейност - осигуряване заетост на безработни лица, регистрирани в териториалните поделения на Агенцията по заетостта.

(3) За всяко наето по трудов договор безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта по проекти и програми по ал. 1, се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за действително отработеното време за срока на трудовия договор, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За всяко разкрито работно място за стажуване, на което е наето безработно лице до 29-годишна възраст, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срока на стажуването, но за не повече от 6 месеца. На работно място за стажуване се наема лице, придобило през последните 24 месеца квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност, което няма трудов стаж по тази професия.

Раздел IV.

Програми и мерки за преход от пасивни към активни мерки

Чл. 42. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) На безработни, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта и наети на работа за срок не по-малък от 6 месеца извън границите на населеното място по регистрация по чл. 18, ал. 4, се изплащат еднократно суми, за транспортни разходи съгласно чл. 30а, ал. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) На безработни, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта към определен работодател за наемане на работа извън границите на населеното място, се изплащат месечно суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за ежедневни транспортни разходи за пътувания до местоработата и обратно, но за не повече от 12 месеца, и за транспортни разходи за представяне пред работодател за наемане на работа.

Чл. 42а. (Нов - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) (1) На лицата, започнали работа без посредничество на Агенцията по заетостта, които са били регистрирани като безработни в нейните териториални поделения и са получавали месечни социални помощи, се изплащат месечно суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което са на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Право на месечни парични суми по ал. 1 имат безработните лица, които са:

1. получавали месечни социални помощи не по-малко от 6 месеца непосредствено преди започване на работата;

2. лица с право на месечно социално подпомагане, регистрирани в териториалното поделение на Агенцията по заетостта, които са били включени в програми и мерки за заетост и започнат работа не по-късно от 6 месеца от датата на прекратяване на договора по съответната програма или мярка поради изтичане на срока, за който е бил сключен;

3. лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст с право на месечно социално подпомагане, регистрирани в териториалните поделения на Агенцията по заетостта;

4. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) самотни родители (осиновители) в трудоспособна възраст с право на месечно социално подпомагане, регистрирани в териториалните поделения на Агенцията по заетостта.

(3) Сумите по ал. 1 се изплащат на лицата, при условие че те са:

1. започнали работа по трудово правоотношение за неопределено време или за срок не по-кратък от три месеца;

2. изпълнили задължението си за уведомяване по чл. 18, ал. 5, изречение второ;

3. подали молба за сключване на договор по чл. 30б в едномесечен срок от възникване на трудовото правоотношение.

(4) Лицата, ползвали права по ал. 1, имат право на следващо изплащане на суми на това основание след изтичане на 12 месеца, считано от датата на прекратяване на трудовото правоотношение.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Лицата, на които е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране, нямат право на месечни парични суми по ал. 1.

(6) Сумите, получени на основание ал. 1, не подлежат на данъчно облагане.

(7) Редът за изплащане на сумите по ал. 1 се определя с правилника за прилагане на закона.

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети до две безработни лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, за половината от законоустановеното работно време, на работодателя се предоставят суми, съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Лицата по ал. 1 са регистрирани безработни, които са получавали парично обезщетение за безработица не повече от 5 месеца.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) Средствата по ал. 1 се предоставят за всяко наето безработно лице, при условие че се увеличава средносписъчната численост на персонала.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

(5) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателят има право да предложи обучение за придобиване на професионална квалификация за наетите лица по ал. 1. За лицата, включени в организирано от работодателя и Агенцията по заетостта обучение за професионална квалификация, на обучаващата институция се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Раздел V.

Програми и мерки за обучение (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.)

Чл. 44. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодател, който осигурява поддържане и повишаване на квалификацията на наетите работници и служители, може да кандидатства за предоставяне на суми съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 45. (1) Работодател може да наема безработни лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, за обучение и работа на работното място за времето, през което заетото лице е на обучение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За всяко работно място по ал. 1, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 6 месеца.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За всяко разкрито работно място за стажуване, на което е наето безработно лице, насочено от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срока на стажуването, но за не повече от 6 месеца. На работно място за стажуване се наема лице, придобило през последните 24 месеца квалификация по професия или по част от професия, изисквана за заеманата длъжност, което няма трудов стаж по тази професия.

Раздел VI.

Насърчаване на предприемачеството

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) На лице или лица, които са безработни с право на парично обезщетение и желаят самостоятелно или заедно да започнат стопанска дейност за производство на стоки и/или услуги, се предоставят за сметка на фонд "Безработица" еднократни парични суми след одобряване на бизнеспроект от поделението на Агенцията по заетостта и молба от лицето до поделението на Агенцията по заетостта, с която заявява, че желае да получи еднократна парична сума вместо парично обезщетение за безработица при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) Право на еднократна парична сума по ал. 1 имат лицата, които отговарят на изискванията за отпускане на парично обезщетение при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

(4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На лицата, които са получили еднократна парична сума по ал. 1 и които осигуряват заетост по одобрения проект на друг безработен член от семейството без право на парично обезщетение за безработица се предоставят допълнително средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 48. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На лицата, които са получили еднократна парична сума по чл. 47, ал. 1, съгласно чл. 30а, ал. 2 може да се предоставят допълнително средства под формата на кредит за квалификация по предмета на стопанската дейност и/или нейното управление по одобрения проект по чл. 47, ал. 1.

Чл. 48а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Лицата, получили кредит по проекта "Гаранционен фонд за микрокредитиране", могат да ползват услуги за обучение за придобиване на професионална квалификация по ред, определен с правилника за прилагане на закона.

Чл. 49. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На безработни лица може да се предоставят средства за разходи съгласно чл. 30а, ал. 2 за започване на самостоятелна стопанска дейност като микропредприятие по Закона за малките и средните предприятия по одобрен от териториалното поделение на Агенцията по заетостта бизнес проект.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Лицата, упражнили правата си по ал. 1 по чл. 47 или по чл. 49а, могат да ползват средства по ал. 1 след изтичане на три години от датата на прекратяване на съответния договор поради изтичане на срока, за който е бил сключен.

(3) За придобиване на професионална квалификация по предмета на дейност и/или нейното управление по одобрения бизнес проект на лицата по ал. 1 се предоставят допълнително суми съгласно чл. 30а, ал. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На лицата, сключили договор по ал. 1, непосредствено след започване на дейността могат да се предоставят допълнителни месечни суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срок не повече от 12 месеца.

Чл. 49а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) На безработни лица, след одобряване на бизнес проект за земеделска дейност от поделенията на Агенцията по заетостта, може да се предоставят заложен в бизнес проекта средства за разходи съгласно чл. 30а, ал. 1, т. 14 и 15.

(2) За придобиване на професионална квалификация по предмета на дейност и/или нейното управление по одобрения проект от поделенията на Агенцията по заетостта на лицата по ал. 1 се предоставят допълнително суми съгласно чл. 30а, ал. 2.

(3) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Лицата, упражнили правата си по ал. 1 или по чл. 47, или по чл. 49, могат да ползват средства след изтичане на три години от датата на прекратяване на съответния договор поради изтичане на срока, за който е бил сключен.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На лицата, сключили договор по ал. 1, непосредствено след започване на дейността могат да се предоставят допълнителни месечни суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срок не повече от 12 месеца.

Чл. 49б. (Нов - ДВ, бр. 38 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) На лицата по чл. 47, 49 и 49а съгласно чл. 30а, ал. 2 могат да се възстановяват средствата за ползвани външни консултантски услуги и/или съпътстващи услуги.

Раздел VII.

Програми и мерки за откриване на нови работни места

Чл. 50. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На работодатели-микропредприятия, регистрирани по действащото законодателство, се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за срок 12 месеца за първите пет разкрити работни места, на които са наети безработни лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта.

Чл. 51. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети на непълно работно време безработни лица, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2, но за не повече от 12 месеца.

Раздел VIII.

Програми и мерки, осигуряващи равни възможности чрез социално-икономическа интеграция на групи в неравностойно положение на пазара на труда (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 52. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица с трайни увреждания включително военноинвалиди, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.) За всяко разкрито работно място за наемане на временна, сезонна или почасова работа, на което са наети безработни лица с трайни увреждания, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 6 месеца.

Чл. 53. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица - самотни родители (осиновители) и/или майки (осиновителки) с деца до 3-годишна възраст, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта за работа на пълно или непълно работно време, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 53а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни майки (осиновителки) с деца от 3- до 5-годишна възраст, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта за работа на пълно или непълно работно време, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Работодателят има право да предложи обучение за придобиване на професионална квалификация за наетите лица по ал. 1. За лицата, включени в организирано от работодателя и Агенцията по заетостта обучение за професионална квалификация, на обучаващата институция се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 54. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.).

Чл. 55. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода и насочени от поделенията на Агенцията по заетостта в срок до 12 месеца от освобождаването от мястото за изтърпяване на наказанието, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателят има право да предложи обучение за придобиване на професионална квалификация за наетите лица по ал. 1. За лицата, включени в организирано от работодателя и Агенцията по заетостта обучение за професионална квалификация, на обучаващата институция се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 55а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За всяко разкрито работно място, на което са наети безработни лица над 50-годишна възраст, насочени от поделенията на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицата са били на работа, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 55б. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което е наето лице от 50- до 64-годишна възраст, придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Работодателят има право да предложи обучение за придобиване на професионална квалификация за наетото лице по ал. 1. За лицата, включени в организирано от работодателя и Агенцията по заетостта обучение за професионална квалификация, на обучаващата институция се предоставят средства съгласно чл. 30а, ал. 2.

Чл. 55в. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) За всяко разкрито работно място, на което е наето безработно лице с непрекъснато поддържана регистрация не по-малко от 12 месеца, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

Чл. 55г. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) За всяко разкрито работно място, на което е наето на пълно или непълно работно време за чиракуване безработно лице с основно или по-ниско образование и без квалификация, насочено от поделение на Агенцията по заетостта, на работодателя се предоставят суми съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето, през което лицето е било на работа, но за не повече от 12 месеца.

(2) Работодателят е длъжен по време на чиракуването по ал. 1 да осигури обучение на наетото лице на конкретното работно място от друг работник или служител (наставник).

(3) Наставникът, на когото е възложено от работодателя да обучава в процеса на работа наетото лице по ал. 1 по съответната професия или занаят, трябва да притежава квалификация, удостоверена с документ, и минимум три години трудов стаж по същата професия или занаят.

(4) На работодател, който запазва заетостта на наетото за чиракуване безработно лице по ал. 1 за допълнителен период, равен на периода на субсидиране, се предоставят суми за наставника съгласно чл. 30а, ал. 2 и за допълнителния период.

(5) Работодателят заплаща на наставника, на когото е възложено обучението по ал. 2, допълнителното трудово възнаграждение съгласно чл. 30а, ал. 2 за времето на наставничеството, но за не повече от 24 месеца.

Раздел IX. Защита и запазване на заетостта

Чл. 56. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателите, както и институциите, осъществяващи обучение на възрастни или професионално ориентирани, могат да ползват средства по този закон, ако нямат изискуеми публични задължения и мярката е допустима по Закона за държавните помощи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателят ползва насърчителните мерки по чл. 36, 43, 50, 51, чл. 52, ал. 1, чл. 53, 53а, 55, 55а, 55б и 55в, ако осигурява заетост на безработни лица, насочени от Агенцията по заетостта за допълнителен период, равен на периода на субсидиране.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На всяко разкрито работно място по чл. 36, 43, 50, 51, чл. 52, ал. 1, чл. 53, 53а, 55, 55а, 55б и 55в може да се назначават последователно повече от едно безработни лица, насочени от Агенцията по заетостта при условия и по ред, установени с правилника за прилагане на закона.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Разкриването на работни места по чл. 36, ал. 1, чл. 43, 50, 51, 53, 53а, 55, 55а, 55б и 55в се субсидира, ако се осигурява заетост над средносписъчната численост на персонала за последните 6 месеца.

(5) Работодател, който не е запазил работните места съгласно ал. 2, възстановява получените суми със законната лихва, с изключение на случаите, определени с правилника за прилагане на закона.

(6) Трудовите и осигурителните отношения на наетите безработни лица от работодател, получил преференции по реализацията на програми и мерки за насърчаване на заетостта, се уреждат при условията на българското трудово и осигурително законодателство. Лицата се наемат по трудово правоотношение.

Чл. 57. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На работодател, който осигурява ежедневен организиран транспорт за пътувания до работното място и обратно на разстояние до 100 км на територията на страната на наети работници и служители, живеещи извън границите на населеното място по месторабота, се предоставят месечно средства съгласно чл. 30а, ал. 2. Средствата се предоставят на работодателя за не повече от 12 месеца за едно и също заето лице.

Глава седма. ОБУЧЕНИЕ НА ВЪЗРАСТНИ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 26 ОТ 2008 Г.)

Раздел I. Обучение на възрастни (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 58. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Министърът на труда и социалната политика съвместно с министъра на образованието и науката:

1. разработва и координира държавната политика за обучение на възрастни;
2. създава условия за оценка и признаване на знания, умения и компетентности на възрастни, придобити чрез неформално обучение и самостоятелно учене;
3. проучва, анализира и прогнозира състоянието, развитието и потребностите от обучение на възрастни.

Чл. 58а. (Нов - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Обучението на възрастни включва:

1. обучение за ограмотяване;
2. обучение за придобиване на професионална квалификация;
3. обучение за придобиване и усъвършенстване на ключови компетентности;
4. мотивационно обучение.

Чл. 59. (1) Към министъра на труда и социалната политика се създава Национален консултативен съвет по професионална квалификация на работната сила, който включва представители на министерства, агенции, комисии, представителни организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище и други юридически лица с нестопанска цел.

(2) Председател на Националния консултативен съвет по професионална квалификация на работната сила е заместник-министър на труда и социалната политика, а заместник-председател е заместник-министър на образованието и науката.

(3) Националният консултативен съвет по професионална квалификация на работната сила:

1. съгласува разработването на национална политика и стратегии за обучение за придобиване на професионална квалификация на безработни и заети лица;
2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) създава условия за взаимодействие между представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище във връзка с ученето през целия живот;
3. (доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) съгласува потребностите от обучение за придобиване на професионална квалификация на безработни лица.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Дейностите, свързани с обучението на възрастни, се осъществяват освен от институциите по чл. 58 и от:

1. Агенцията по заетостта;
2. Националната агенция за професионално образование и обучение;
3. центровете за професионално обучение;
4. други институции, посочени в закон или в акт на Министерския съвет;
5. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) физически или юридически лица, регистрирани съгласно действащото законодателство.

Чл. 61. (Отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 62. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Обучение на възрастни, се извършва в съответствие с утвърдения годишен план по чл. 30, ал. 4.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Обучение за придобиване на професионална квалификация на възрастни се осъществява в институциите по чл. 9, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за професионалното образование и обучение и във висшите училища при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Обучението за ограмотяване може да се осъществява от училищата по чл. 26 от Закона за народната просвета при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона. Успешно завършилите обучение за ограмотяване получават удостоверение по образец, утвърден със заповед на министъра на образованието и науката.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Обучението за придобиване на ключови компетентности и мотивационното обучение се осъществяват от физически или юридически лица, регистрирани съгласно действащото законодателство, при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(5) (Нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., предишна ал. 3, изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Изборът на осъществяващите обучението по ал. 2, 3 и 4 се извършва при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

Раздел II.

Професионално ориентиране и обучение на възрастни, организирано от Агенцията по заетостта (Загл. изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 63. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Агенцията по заетостта организира обучение на възрастни в съответствие с потребностите на пазара на труда, изискванията на работодателите и утвърдения план по чл. 30, ал. 4, както следва за:

1. безработни;
2. лицата по чл. 48, 48а, 49 и 49а;
3. работници и служители в микро- и малки предприятия;
4. работници и служители, за които се изменят изискванията към квалификацията им поради променени изисквания за заемане на работно място при същия работодател;
5. лица, придобили право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, които не работят;
6. лица, изтърпяващи наказание лишаване от свобода.

Чл. 64. (Отм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г.)

Чл. 65. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) Включването на безработните лица в обучение за придобиване на професионална квалификация, организирано от Агенцията по заетостта, може да се предхожда от професионално ориентиране.

(2) Професионалното ориентиране се осъществява от Агенцията по заетостта и от лицензирани институции по реда на Закона за професионалното образование и обучение. Условията и редът за организиране и финансиране на професионалното ориентиране се определят с правилника за прилагане на закона.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) Обучението на лицата по реда на чл. 63, т. 1, 2, 5 и 6, организирано от Агенцията по заетостта, се финансира при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(2) Обучението на работниците и служителите по реда на чл. 63, т. 3 и 4, организирано съвместно от Агенцията по заетостта и работодателите, се финансира при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(3) На безработните по чл. 63, т. 1, участващи в обучение за ограмотяване, обучение за придобиване на професионална квалификация и за придобиване на ключови компетентности, се изплаща стипендия при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

(4) На безработните по чл. 63, т. 1, участващи в обучение на възрастни, се изплащат средства за транспорт и квартира при условия и по ред, определени с правилника за прилагане на закона.

Глава осма.

РАБОТА НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ В ДРУГИ ДЪРЖАВИ И НА ЧУЖДЕСТРАННИ ГРАЖДАНИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Чл. 67. По силата на този закон българските граждани могат да работят в друга държава съобразно националното ѝ законодателство и/или при условията и по реда, регламентирани с международен договор за обмен на работна сила, по който Република България е страна, като:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) сключат договор с работодател от съответната държава чрез посредник по смисъла на чл. 27, ал. 2 и чл. 28, ал. 1;

2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) бъдат командировани от работодателя си.

Чл. 68. (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Министерството на труда и социалната политика осъществява сътрудничество с публичните власти на други държави, които отговарят за наблюдението на условията за наемане на работа, като обменят информацията относно:

1. националното трудово законодателство и законодателството за наемане на работа на чужденци;

2. наетите български граждани на територията на съответната държава и наетите граждани на съответната държава на територията на Република България;

3. установените нарушения на условията и реда за наемане на работа;

4. установените случаи на незаконно извършване на трудова дейност на българи на територията на съответната държава и на граждани на съответната държава на територията на Република България.

Чл. 69. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателите и посредниците по чл. 67 не могат да уговарят за българските граждани условия на труд и възнаграждения под минималните за приемащата държава съобразно националното ѝ законодателство.

(2) Взаимоотношенията между българските граждани и физическите и юридическите лица - посредници по чл. 28, ал. 1, чрез които се осигурява работа в друга държава, се уреждат с договор за посредничество.

Чл. 70. (1) Чужденец може да работи по трудово правоотношение или като командирован в рамките на предоставяне на услуги на територията на Република България след получаване на разрешение за работа в съответствие с изискванията, определени с акт на Министерския съвет или в международен договор, по който Република България е страна.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Разрешението по ал. 1 се издава от Агенцията по заетостта по искане на местен работодател или на местното лице, приемащо на работа командирован чужденец.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2002 г., в сила от 01.12.2002 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Не се изисква разрешение за работа на лицата по чл. 18, ал. 3.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 48 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Условието и редът за командироване на работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и Конфедерация Швейцария, както и за допускане на командировани работници и служители от трети държави в Република България в рамките на предоставяне на услуги се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 71. (1) (Предишен текст чл. 71 - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) Разрешение за работа на чужденци се издава за заемането на длъжности, за които по закон не се изисква българско гражданство:

1. съобразно състоянието, развитието и обществените интереси на националния пазар на труда;
2. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) при условие че общият брой на работещите за местния работодател чужденци не надвишава 10 на сто от средносписъчната численост на наетите по трудово правоотношение български граждани и лица по чл. 18, ал. 3 в предходните 12 месеца;
3. когато предлаганите условия на труд и заплащане не са по-неблагоприятни от условията за българските граждани за съответната категория труд;
4. когато трудовото възнаграждение осигурява необходимите средства за издръжка в страната съобразно размера, установен с акт на Министерския съвет.

(2) (Нова - ДВ, бр. 18 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

Чл. 72. (1) Разрешението за работа се издава за срок до 1 година.

(2) Срокът по ал. 1 може да бъде продължаван, ако не са отпаднали условията за първоначално издаване.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За издаване и продължаване на разрешение за работа за чужденец местният работодател внася такса в размер 600 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) Таксата по ал. 3 внася и местното лице, приемащо на работа командирован чужденец.

(5) (Предишна ал. 4 - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За сезонна работа до 6 месеца за една календарна година и за работа като преподавател в средно или висше училище таксата е 300 лв.

(6) (Предишна ал. 5, доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) За приздаване на разрешение за работа поради загубване, повреждане или унищожаване на документите се заплаща такса в размер 200 лв.

Чл. 73. Трудовите и осигурителните отношения на чужденци, наемани на територията на Република България от местни работодатели, се уреждат по условията на българското трудово и осигурително законодателство.

Чл. 74. (1) (Изм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.) Условието и редът за издаване, отказ и отнемане на разрешения за работа, както и за освобождаване от разрешения за работа на чужденци; видовете разрешения за работа; допустимата обща продължителност на заетостта, както и изключенията по чл. 70, ал. 1 и чл. 71, ал. 1, т. 1 и 2 се определят с наредба на Министерския съвет.

(2) Министерът на труда и социалната политика дава указания по прилагането на международни договори в областта на заетостта, по които Република България е страна, ако в тях не е предвидено друго.

Глава девета.

КОНТРОЛ И АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНА ОТГОВОРНОСТ

Раздел I. Контрол

Чл. 75. (1) Министърът на труда и социалната политика упражнява цялостен контрол по спазването на този закон, както и на другите нормативни актове в областта на заетостта и безработицата.

(2) Специализираната контролна дейност се осъществява от Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" към министъра на труда и социалната политика.

Чл. 76. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Контролните органи имат право да:

1. посещават по всяко време местата, където се извършва работа или се упражнява професия;
2. изискват от проверяваните физически и юридически лица писмени обяснения и сведения, както и предоставяне на заверени копия от всички необходими документи и справки;
3. получават пряко от работниците, служителите, безработните и търсещите работа лица необходимата им информация.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодателите, длъжностните лица, работниците, служителите, търсещите работа лица, местните лица, приели на работа командировани работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, или командировани работници и служители от трети държави, както и лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 са длъжни да оказват съдействие на контролните органи при изпълнение на функциите им.

(3) Контролните органи са длъжни:

1. да проверяват своевременно получените сигнали за нарушения;
2. да не разгласяват сведенията, съставляващи държавна, служебна или търговска тайна, които са им станали известни във връзка с упражняването на контрола;
3. да не използват получената информация за свое или на други лица облагодетелстване;
4. да пазят в тайна източника, от който са получили сигнал за нарушение.

Чл. 77. Работодателите, работниците и служителите, организациите на работодателите и на работниците и служителите, както и лицата, които търсят работа, имат право да сигнализират Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" за извършени нарушения на този закон и на международните договори в областта на заетостта, които са в сила за Република България.

Чл. 78. (1) Изпълнителната агенция "Главна инспекция по труда" може да прилага следните принудителни административни мерки:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) да дава задължителни предписания на работодателите, на длъжностните лица, на местните лица, приели на работа командировани работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, или командировани работници и служители от трети държави, както и на лицата по чл. 27, ал. 2, т. 2 за преустановяване на нарушенията по този закон;

2. да спира изпълнението на незаконни решения или нареждания на работодател или длъжностно лице в областта на трудовата заетост по този закон.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) Принудителните административни мерки по ал. 1 могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като обжалването не спира изпълнението им.

Раздел II.

Административнонаказателна отговорност

Чл. 79. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На физически и/или юридически лица, които не изпълнят задължително предписание по чл. 78, ал. 1, т. 1 на контролните органи, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 500 до 1500 лв., а при повторно нарушение - от 1000 до 3000 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На работодател, длъжностно лице, безработно лице или физическо лице, както и на местно лице, приело на работа командировани работници и служители от държавите - членки на Европейския съюз, или командировани работници и служители от трети държави, и на лице по чл. 27, ал. 2, т. 2, което противозаконно пречи на контролните органи да изпълнят служебните си задължения, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 500 до 1500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

(3) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На длъжностно лице или работодател, който не изпълни принудителна административна мярка по чл. 78, ал. 1, т. 2 на контролните органи по този закон, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер до 1000 лв., а при всяко следващо неизпълнение - до 2000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На длъжностно лице, което не прекрати регистрацията на безработно лице, при условие че са налице основанията по чл. 20, ал. 3 и 4, се налага глоба в размер от 200 до 500 лв.

Чл. 80. (Отм. - ДВ, бр. 81 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.)

Чл. 81. (1) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На физически и/или юридически лица, извършващи посредническа дейност и услуги без регистрация, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер 5000 лв., при повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв., и от 10 000 до 20 000 лв. за всяко следващо нарушение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) На физически и/или юридически лица, извършващи посредническа дейност и услуги в нарушение на изискванията за осъществяване на дейността, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер от 500 до 2500 лв., а при повторно нарушение - от 1000 до 5000 лв.

Чл. 82. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 18 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) (1) На работодател, наел по трудово правоотношение чужденец без разрешение за работа, или на местно лице, приело на работа командирован чужденец без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта, както и на чужденец, извършващ трудова дейност без разрешение за работа, и на командирован в Република България чужденец в рамките на предоставяне на услуги без разрешение за работа или без регистрация в Агенцията по заетостта се налага глоба или имуществена санкция в размер, определен по чл. 48 от Закона за чужденците в Република България, освен ако не подлежи на по-тежко наказание.

(2) На местно лице, приело на работа командировани работници или служители от държавите - членки на Европейския съюз, държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и Конфедерация Швейцария, или работници или служители от трети държави, което не спазва условията и реда за командироване на работници или служители от държавите членки, държавите - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, и Конфедерация Швейцария, или за допускане на командировани работници или служители от трети държави в рамките на предоставяне на услуги, се налага глоба, съответно имуществена санкция, в размер 5000 лв., а за повторно нарушение - от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) На работодател, извършил масово уволнение без предварително уведомление и преди изтичането на срока по чл. 24, ал. 1, се налага глоба или имуществена санкция в размер 200 лв. за всеки уволнен.

Чл. 84. (Изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) Работодатели, безработни лица, Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и/или нейни териториални звена, лицензирани институции, осъществяващи професионално ориентиране, лицата по чл. 48а, както и обучаващи институции, които не използват по предназначение предоставените им по глави

шеста и седма целеви средства, се наказват с глоба, съответно с имуществена санкция, в размер от 1000 до 3000 лв., а за повторно нарушение - от 2000 до 6000 лв.

Чл. 85. (1) Нарушенията се установяват с актове, съставени от държавните контролни органи.

(2) Наказателните постановления се издават от ръководителя на съответния контролен орган или от упълномощени от него длъжностни лица съобразно ведомствената принадлежност на съставителите на актове.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Събраните суми от наложени глоби и имуществени санкции се администрират от Министерството на труда и социалната политика.

Чл. 86. При установяване на закононарушения, които съдържат данни за извършено престъпление, контролните органи уведомяват незабавно органите на прокуратурата.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на този закон:

1. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Безработен" е лице, регистрирано в дирекция "Бюро по труда", което не работи, търси работа и има готовност да започне работа в 14-дневен срок от уведомяването му от дирекцията "Бюро по труда".

2. "Продължително безработни" са безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация в поделение на Агенцията по заетостта не по-малко от 12 месеца.

3. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Лице, което търси работа" е всяко лице, което не е отказвало срещи с работодатели, организирани от поделение на Агенцията по заетостта, и самостоятелно е посещавало работодатели за постъпване на работа.

4. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Подходяща работа" е работата, която съответства на образованието, квалификацията и здравословното състояние на лицето, ако тя се намира в същото населено място или до 30 км извън него, при условие че има подходящ обществен транспорт, за период до 18 месеца от датата на регистрация на лицето в дирекция "Бюро по труда". След този период "подходяща работа" е тази, която съответства на здравословното състояние на лицето, ако тя се намира в същото населено място или до 30 км извън него, при условие че има подходящ обществен транспорт.

4а. (нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Групи в неравностойно положение на пазара на труда" са групи от безработни лица с по-ниска конкурентоспособност на пазара на труда, в които се включват: безработни младежи; безработни младежи с трайни увреждания; безработни младежи от социални заведения, завършили образованието си; продължително безработни лица; безработни лица с трайни увреждания; безработни лица - самотни родители (осиноводители) и/или майки (осиновителки) с деца до 3-годишна възраст; безработни лица, изтърпели наказание лишаване от свобода; безработни над 50-годишна възраст; безработни лица с основно или по-ниско образование и без професионална квалификация; други групи безработни лица.

5. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) "Дейности от обществен интерес" или "общественополезни дейности" са дейностите по комунално-битово обслужване; благоустройство на населеното място и производствени зони, саниране на площи, индустриални райони, сгради и други; поддържане и опазване на общинската и държавната собственост; опазване на околната среда; поддържане и опазване на паметници на културата и оказване на социални услуги.

6. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

7. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

8. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

9. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 52 от 2004 г., в сила от 01.08.2004 г.) "Масови уволнения" са уволнения по смисъла на § 1, т. 9 от допълнителните разпоредби на Кодекса на труда.

10. "Повторно" е нарушението, когато е извършено в едногодишен срок от влизането в сила на наказателно постановление, с което нарушителят е наказан за нарушение от същия вид.

11. "Външни консултантски услуги" са консултантска помощ по мениджмънт и/или за извършване на проучвания, която се предоставя от физически или юридически лица, регистрирани по българското законодателство, срещу заплащане или безплатно.

12. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Социални партньори" са представителните организации на работодателите и на работниците и служителите на национално равнище и други юридически лица с нестопанска цел, които участват в социалното сътрудничество във връзка и по повод изпълнението на закона.

13. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Преференции за работодатели" са сумите, предоставени на работодатели, които сключват договори по програми и мерки за запазване и за насърчаване на заетостта и/или за обучение на наети лица.

14. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Местен работодател" е лице, осъществяващо дейност на територията на Република България, регистрирано по българското законодателство или по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария.

15. "Съпътстващи услуги" са административно-правни и финансово-експертни услуги, информационни услуги, консултантски и обучителни услуги, подпомагащи самостоятелната стопанска дейност.

16. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

17. "Сираци" са не навършили пълнолетие деца, на които единият или двамата родители са починали.

18. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Възрастен" е лице в трудоспособна възраст, което не се обучава за придобиване на основно или средно образование в системата на народната просвета или за придобиване на степен на висше образование и не е навършило възрастта по чл. 68, ал. 1 - 3 от Кодекса за социално осигуряване.

19. (отм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., в сила от 01.01.2004 г.)

20. (отм. - ДВ, бр. 86 от 2003 г., в сила от 01.01.2004 г.)

21. (изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Самотен родител (осиновител)" е лице, което поради вдовство, развод или неключен граждански брак отглежда само деца до 18-годишна възраст, както и след тази възраст, в случай че те продължават да учат, до придобиване на средно общо или професионално образование, но не по-късно от навършване на 20-годишна възраст.

22. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

23. (отм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.)

24. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Мотивационно обучение" е обучение за стимулиране и насочване на лицата към обучение за придобиване на професионална квалификация и/или заетост чрез придобиване на знания и умения за ориентирване в пазара на труда, търсенето и избор на обучение или заетост.

25. (изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Ограмотяване" е процес на обучение за достигане на общообразователния минимум по учебните предмети "български език и литература", "математика", "човекът и обществото" и "човекът и природата", определен за начален етап на основно образование и се провежда по учебни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката.

26. "Уважителни причини" са: задържане от органите на властта; явяване в съд или друг държавен орган; участие във военноучебен сбор или подготовка, заболяване и други, удостоверени с официален документ, за които ръководителят на поделението на Агенцията по заетостта е уведомен своевременно.

27. (изм. и доп. - ДВ, бр. 26 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 38 от 2005 г., отм. - ДВ, бр. 18 от 2006 г.)

28. (нова - ДВ, бр. 26 от 2003 г.) "Сезонна заетост" е заетостта, при която се работи през определени периоди от календарната година и в зависимост от природно-климатичните дадености;

29. (нова - ДВ, бр. 38 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Лице с трайно увреждане" е лице, което в резултат на анатомично, физиологично или психологично увреждане е с трайно намалени възможности да изпълнява дейности по начин и в степен, възможни за здравия човек, и за което органите на медицинската експертиза са установили степен на намалена работоспособност 50 и над 50 на сто;

30. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Ключови компетентности" са знания и умения за работа с информационни и комуникационни технологии, ползване на чужд език, бизнес умения и предприемачество, работа в екип и други.

31. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Професионална пенсия за ранно пенсиониране" е пенсията, която се отпуска на лица, придобили осигурителен стаж при условията на първа и/или втора категория труд или от упражняването на определена трудова дейност преди навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 - 3 от Кодекса за социално осигуряване.

32. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Професионално ориентиране" е информиране, консултиране и съветване относно избора на професия и кариерно развитие.

33. (нова - ДВ, бр. 26 от 2008 г.) "Местно лице, приело на работа командировани работници или служители от държавите - членки на Европейския съюз, или работници или служители от трети държави" е лице, осъществяващо дейност на територията на Република България, регистрирано по българското законодателство или по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, на държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или на Конфедерация Швейцария, което за своята дейност ползва услугите на командирован работник или служител.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (1) Създадената с този закон Агенция по заетостта към министъра на труда и социалната политика е правопреемник на Националната служба по заетостта и поема активите и пасивите на Националната служба по заетостта.

(2) Трудовите правоотношения с работниците и служителите от Националната служба по заетостта се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

§ 3. (Изм. - ДВ, бр. 33 от 2006 г.) Финансовият контрол върху дейността на Агенцията по заетостта се осъществява от Сметната палата и от органите на Агенцията за държавна финансова инспекция.

§ 4. Националният статистически институт извършва наблюдения на домакинствата за заетостта и безработицата на работната сила по методика, утвърдена съвместно с министъра на труда и социалната политика.

§ 5. Този закон отменя чл. 1 - 24, чл. 48-115, допълнителните разпоредби и преходните и заключителните разпоредби на Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 120 от 1997 г.; изм. и доп., бр. 123 от 1997 г., бр. 155 от 1998 г., бр. 26, 50, 65, 67, 68, 84 и 110 от 1999 г., бр. 1 от 2000 г. и бр. 25 от 2001 г.).

§ 6. (1) Издадените удостоверения за извършване на посредническа дейност по информиране и наемане на работа на основание на Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа дейност по информиране и наемане на работа, приета с Постановление № 103 на Министерския съвет от 1998 г. (обн., ДВ, бр. 55 от 1998 г.; изм., бр. 5 от 1999 г.), запазват срока на действието си.

(2) След изтичането на срока на валидност на удостоверенията по ал. 1 физическите и юридическите лица подават заявление по реда на този закон.

(3) Физическите и юридическите лица, получили разрешение за извършване на посредническа дейност по информиране и наемане на работа на основание на Наредбата за условията и реда за извършване на посредническа

дейност по информиране и наемане на работа, приета с Постановление № 103 на Министерския съвет от 1998 г., са длъжни да приведат дейността си в съответствие с този закон в срок до 3 месеца от влизането му в сила.

§ 7. В Закона за чужденците в Република България (обн., ДВ, бр. 153 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 70 от 1999 г. и бр. 42 от 2001 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 24, ал. 1:

а) точка 1 се изменя така:

"1. желаят да извършват работа по трудово правоотношение след разрешение от органите на Министерството на труда и социалната политика;"

б) точка 15 се изменя така:

"15. желаят да извършват дейност на свободна практика след разрешение от органите на Министерството на труда и социалната политика в съответствие с чл. 24а;"

в) създава се т. 16:

"16. желаят да извършват дейност с нестопанска цел след разрешение от Министерството на правосъдието при условия и по ред, определени с наредба на министъра на правосъдието, съгласувано с министъра на вътрешните работи."

2. **Член 24а** се изменя така:

"Чл. 24а. (1) Чужденец, който желае да пребивава продължително на територията на Република България с цел извършване на дейност на свободна практика, може да получи виза или разрешение за продължително пребиваване, ако отговаря на законоустановените изисквания за влизане и пребиваване в страната и представи пред дипломатическите и консулските представителства, съответно пред службите за административен контрол на чужденците, следните документи:

1. молба по образец;

2. разрешение за извършване на дейност на свободна практика.

(2) Разрешенията за извършване на дейност на свободна практика се издават от органите на Министерството на труда и социалната политика.

(3) Условията и редът за издаване, отказ и отнемане на разрешения за извършване на дейност на свободна практика от чужденци се определят с наредба, издадена от министъра на труда и социалната политика, съгласувано с министъра на вътрешните работи и министъра на финансите.

(4) Не се издава виза за продължително пребиваване с цел извършване на дейност на свободна практика на чужденец в случаите по чл. 24, ал. 1, т. 1 - 13 и 16.

(5) Чужденците, които отговарят на законоустановените изисквания за извършване на съответната дейност на свободна практика, се освобождават от издаването на разрешение, когато това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна."

3. В чл. 48а, ал. 1 след думите "не изпълни задълженията си по" се добавя "чл. 24а или по".

4. В чл. 53, ал. 1 след думите "а в случаите по" се добавя "чл. 24а и по".

5. В § 1 от допълнителните разпоредби т. 9 се изменя така:

"9. "Дейност на свободна практика" е всяка стопанска дейност, с изключение на дейностите по чл. 24, ал. 1, т. 2 и 11, осъществявана в лично качество без ангажимент към работодател."

§ 8. (1) Министерският съвет приема правилник за прилагане на закона в 6-месечен срок от влизането му в сила.

(2) Нормативните актове по прилагането на отменените с § 5 разпоредби на Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта запазват действието си, доколкото не противоречат на този закон.

§ 9. Законът влиза в сила от 1 януари 2002 г.

Законът е приет от XXXIX Народно събрание на 20 декември 2001 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

(ОБН. - ДВ, БР. 38 ОТ 2005 Г.)

§ 24. Навсякъде в закона думите "Кодекса за задължително обществено осигуряване" се заменят с "Кодекса за социално осигуряване".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

(ОБН. - ДВ, БР. 18 ОТ 2006 Г.)

§ 22. Разпоредбите на § 2, § 4, т. 1 и т. 2, буква "а" и § 17 влизат в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ АДМИНИСТРАТИВНОПРОЦЕСУАЛНИЯ КОДЕКС

(ОБН. - ДВ, БР. 30 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 12.07.2006 Г.)

§ 86. В Закона за насърчаване на заетостта (обн., ДВ, бр. 112 от 2001 г.; изм., бр. 54 и 120 от 2002 г., бр. 26, 86 и 114 от 2003 г., бр. 52 и 81 от 2004 г., бр. 27 и 38 от 2005 г., бр. 18 от 2006 г.) навсякъде думите "Закона за административното производство" се заменят с "Административнопроцесуалния кодекс".

.....

§ 142. Кодексът влиза в сила три месеца след обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на:

1. дял трети, § 2, т. 1 и § 2, т. 2 - относно отмяната на глава трета, раздел II "Обжалване по съдебен ред", § 9, т. 1 и 2, § 11, т. 1 и 2, § 15, § 44, т. 1 и 2, § 51, т. 1, § 53, т. 1, § 61, т. 1, § 66, т. 3, § 76, т. 1 - 3, § 78, § 79, § 83, т. 1, § 84, т. 1 и 2, § 89, т. 1 - 4, § 101, т. 1, § 102, т. 1, § 107, § 117, т. 1 и 2, § 125, § 128, т. 1 и 2, § 132, т. 2 и § 136, т. 1, както и § 34, § 35, т. 2, § 43, т. 2, § 62, т. 1, § 66, т. 2 и 4, § 97, т. 2 и § 125, т. 1 - относно замяната на думата "окръжния" с "административния" и замяната на думите "Софийския градски съд" с "Административния съд - град София", които влизат в сила от 1 март 2007 г.;

2. параграф 120, който влиза в сила от 1 януари 2007 г.;

3. параграф 3, който влиза в сила от деня на обнародването на кодекса в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА КОДЕКСА НА ТРУДА

(ОБН. - ДВ, БР. 48 ОТ 2006 Г., В СИЛА ОТ 01.07.2006 Г.)

§ 48. Законът влиза в сила от 1 юли 2006 г., с изключение на § 47, т. 6, която влиза в сила от датата на влизане в сила на Договора за присъединяване на Република България към Европейския съюз.

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ОТБРАНАТА И ВЪОРЪЖЕНИТЕ СИЛИ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

(ОБН., ДВ, БР. 46 ОТ 2007 Г., В СИЛА ОТ 01.01.2008 Г.)

§ 77. Законът влиза в сила от 1 януари 2008 г., с изключение на:

1. Параграф 1, § 2, т. 1, § 4, т. 1, буква "а" и т. 2, § 5, 13, 15, 32, 33, 34, 35, 36, 37, § 38, т. 1, буква "а" и т. 2, § 40, 43, 44, 46, 55, 59 и 75, които влизат в сила три дни след обнародването му в "Държавен вестник".

2. Параграф 2, т. 2, § 3, § 4, т. 1, буква "б", § 6, 7, 60, 61 (относно добавянето на думите "и 3096") и 63, които влизат в сила 6 месеца след обнародването му в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби КЪМ ЗАКОНА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

(ОБН. - ДВ, БР. 26 ОТ 2008 Г.)

§ 70. Разпоредбите на този закон не ограничават прилагането на Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси".

§ 71. До определянето от Министерския съвет на държавните институции, които имат представители в Националния съвет за насърчаване на заетостта, досегашните членове на Националния съвет за насърчаване на заетостта, определени от Министерския съвет, запазват правата си.

§ 72. Наредбата за условията и реда за финансиране на обучението за придобиване на професионална квалификация и мотивационното обучение, организирани от Агенцията по заетостта (ДВ, бр. 24 от 2002 г.), запазва действието си до привеждането на правилника за прилагане на закона в съответствие с този закон.

Релевантни актове от европейското законодателство

ДИРЕКТИВА 2000/78/ЕО от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране при заетостта и упражняването на занятия

ПЪРВА ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА от 9 март 1968 година относно координирането на гаранциите, които държавите-членки изискват от дружествата по смисъла на втори параграф 2 от член 58 от Договора, с цел тези гаранции да станат равностойни на цялата територия на Общността

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 73/148/ЕИО от 21 май 1973 година относно премахването на ограниченията за придвижване и пребиваване на гражданите на държавите-членки в рамките на Общността по отношение на установяването и предоставянето на услуги

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА от 23 ноември 1976 година относно определянето на максимално допустими граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху плодове и зеленчуци

ДИРЕКТИВА НА СЪВЕТА 76/207/ЕИО от 9 февруари 1976 година относно прилагането на принципа на равното третиране на мъжете и жените по отношение на заетостта, професионалната квалификация и развитие, и условията на труд

ДИРЕКТИВА 96/71/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 16 декември 1996 година относно командироването на работници в рамките на предоставянето на услуги

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕО) № 1606/98 от 29 юни 1998 година за изменение на Регламент (ЕИО) № 1408/71 за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица, самостоятелно заети лица и членовете на техните семейства, които се движат в рамките на Общността и на Регламент (ЕИО) № 574/72 за определяне на процедурата за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71 с цел да разшири тяхното прилагане и по отношение на специалните схеми за държавни служители

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 2434/92 от 27 юли 1992 година за изменение и допълнение на Част II от Регламент (ЕИО) № 1612/68 относно свободата на движение на работници в рамките на Общността

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕИО) № 574/72 от 21 март 1972 година за определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) 1408/71 за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и техните семейства, които се движат в рамките на Общността

РЕГЛАМЕНТ № 1612/68/ЕИО НА СЪВЕТА от 15 октомври 1968 година относно свободното движение на работници в Общността

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 24 януари 2000 година за създаване на Комитет по заетостта

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 23 февруари, 1998 година за дейностите на Общността, засягащи анализа, проучването и сътрудничеството в областта на заетостта и пазара на труда

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 20 декември, 1996 година за създаване на Комитет по заетостта и пазара на труда

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 16 декември 1996 година относно наблюдението на прилагането на актове, приети от Съвета относно незаконната имиграция, реадмисия, незаконната заетост на граждани на трети страни и сътрудничество при изпълнението на заповеди за експулсиране

РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ от 22.10.1993 г. относно прилагането на Регламент /ЕИО/ № 1612/68 на Съвета относно свободата на движение на работници в Общността и в частност във връзка с т. нар. мрежа EURES /Европейски служби по заетостта/ (93/569/ЕИО)

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА от 20 януари 1975 година изменящо решение № 70/532/ЕИО за създаване на Постоянен комитет по трудовата заетост на Европейските общности

РЕШЕНИЕ № 70/532/ЕИО НА СЪВЕТА от 14 декември 1970 година за създаване на постоянен Комитет по трудовата заетост на Европейските общности